Բ. ՏԱՐԻ ՇԱԲԱԹ 9 ՕԳՈՍՏՈՍ 1897 ԹԻՒ 51

ԻՐԱՒՈՒՆՔ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ներկայ 1897 տարեշրջանի
Պոշկարիոյ համար տարեկան 10 ֆր
„ „ 1/2 „ 5 „
Արտասահմանի համար „ 12 „
„ „ 1/2 „ 6 „
Կանխիկ վճարելի

Նամակ դրամ եւ այլն, իրկել հետեւեալ հասցէով
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ԻՐԱՒՈՒՆՔ» ԼՐԱԳՐՈՅ ՎԱՌՆԱ (ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ)

Редакция на вѣстникъ „Иравункъ“ ВАРНА (България).

Rédaction du journal „Iravounk“ VARNA (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւնք եւ չեն ղրկուիր եւ յարմար դատուածներն միայն կը հրատարակուին ամբողջովին կամ մասամբ։

Ծանուցմանց տողը 20 սանթիմ. երեքէն աւելի անգամներու համար 20 առ 100 զեղչ կը լինի։

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ

Արուեստներու և գիտութեանց յառաջդիմութիւնը կը զօրացնէ մեր խորհելու կարողութիւնը, կը զարգացնէ մեր միտքը՝ նոր գաղափար յղանալու ընդունակ ընելով զայն։ Բարեշրջման այս օրէնքին բնական հետեւանքն է որ ներկան անցեալին վրայ կոնենայ իր առաւելութիւնները և նոր սերունդը, իր նախորդը և աւելի հինները կը գերազանցէ իր մտային պաշարովն և աւելի լայն հայեացքներովը։

Այս ճշմարտութիւնը հայ երիտասարդութեան մէկ մասին մէջ պատճառ եղած է թիւր բմբռնումներու՝ ներկայ հայ սերունդին և նախորդներու միջեւ կեցած բարոյական կապերուն և արժանիքի տարբերութեան նկատմամբ։

Կը տեսնենք եռանդուն, գործունեայ, անձնուէր, քիչ կամ շատ զարգացած երիտասարդներ որոնք զարգացումը և նոր գաղափարները կը համարին իրենց սերունդին մէկ մենաշնորհը, որմէ որպէս թէ բոլորովին զուրկ էին նախորդ սերունդները։ Ասկէ կը ծնին հինին համար արհամարհանք և նորին համար չափազանց յարգանք նորահաս միտքերու մէջ, որոնք բնականաբար ա՛լ շատ հեռի չեն ըլլար բարոյական վտանգաւոր ախտի մը ալ, այն է յաւակնոտութեան ենթակայ ըլլալէ։

Եւ իրօք վերջին տարիները դժբախտութիւն ունեցանք հայ երիտասարդութեան մէջ դիտելու յաւակնոտութեան տիպեր, փքած իրենց հրեւակայեալ բազմազան կարողութիւններով, խրոխտ իրենց ըրածին և ընելիքներուն համար, արհամարհական ակնարկ մը միայն ձգող իրենցմէ տարբեր մտածողներու վրայ, մանաւանդ եթէ այս վերջինները տարիքոտ մարդիկ ըլլան։ Այսպիսիներու հետ կարելի չէ կարծիքի ազատ փոխանակութիւն մը, օրինաւոր վիճաբանութիւն մը ունենալ առանց նախատուելու։

Երիտասարդութիւնը, հայ տոհմի այդ ծաղիկը՝ չէ որ կամբաստանենք. իր մէջ երեւցած սակաւաթիւ անհատներու վրայ է մեր խօսքը։ Մենք ատո՛նք մատնանիշ կընենք, զի երիտասարդութիւնն ու պատանեկութիւնը մեր յոյսն ու ապագան ըլլալով, ինչ որ ա՛նոնց կը վերաբերի պէտք է շատ մօտիկ ըլլայ սրտին այն սերունդին որ եկեր է ու կանցնի և որուն կը պատկանի այս տողեր գրողն ալ։

Այնէն սերունդ իբր ծնունդ իր նախորդին՝ ժառանգական օրէնքի զօրութեամբ տէր կը դառնայ ա՛նոր թողած բարոյական հարստութեան. այս կռուանին յենած՝ նոր սերունդը առաջ կը տանի արդէն սկսուած աշխատութիւնը և իր աշխատութեան արդիւնքը կը ձգէ ապագայ սերունդին։

Ինչ որ ենք մենք այսօր, մեր բոլոր բարեմասնութիւններով, ձիրքերով, մենք միայն մեզ, մեր աշխատութեան չենք պարտիր, այլ նաեւ հին սերունդներու, ա՛նոնց գործունէութեան, որոց արդիւնքը ժառանգեր ենք ժամանակին։ Առանց այդ ժառանգութեան, որ մեզ համար անգին դրամագլուխ մը եղած է, կարելի չպիտի ըլլար մեզ՝ ամբարել այն մտային պաշարը, որով կը պարծինք և հանիլ գաղափարներու զարգացմա՛ն այն աստիճանը, ուր կը գտնուինք։

Երբ ասոր համոզուինք, երբ ընդունինք թէ ապագայ սերունդն ալ միեւնոյն յառաջդիմութեան օրէնքին ուժով մի եւ նոյն առաւելութիւնները պիտի ունենայ մեր վրայ զորս մենք ունեցեր ենք նախորդ սերունդին վրայ, թէ՛ ճշմարտութեան կատարելապէս վերահասու եղած կըլլանք և թէ՛ կը դադրինք ինքզինքիս Աստուծոյ և բնութեան յանկարծական մենաշնորհներովը օժտուած սերունդ մը նկատել, որուն առաւելութիւնները հրաշքով մը ամենակարճ ժամանակի մը մէջ գոյացած են և չունին առընչութիւն անցած սերունդներու աշխատութեանց և զարգացման հետ։

Այնէն արժանիք մեզ միայն վերագրել՝ հակառակ է գիտութեան և տրամաբանութեան, վտանգաւոր՝ մեր բարքերուն համար և անարդար՝ մեր հայրերուն նկատմամբ, որոնք մեր երախտագիտութեան վրայ անժխտելի իրաւունք մը ունին՝ այն բարոյական ժառանգութեան պատճառաւ զոր իրենց գործունէութեամբ ստացեր և մեզ թողեր են։

Գիտնա՛նք գնահատել հինին և նորին միջեւ կեցած այս սերտ, անխզելի կապը։

ՑԱՄԱՌՈՒԹԻՒՆ

Ցամառութիւնը՝ սկզբունք և կամ բանաւոր ու տրամաբանական մտածումներու հետեւանքը չըլլալով, անարժէք և ստորնացուցիչ է։

Մարդիկ կան, անձնուկ մտքի տէր, որոնք երբ անգամ մը գաղափար մը յղանան և կամ ուրիշի մը գաղափարը իւրացնեն, այնքան կը սքանչանան իրենց հանճարին և կամ ըմբռնելու ընդունակութեան վրայ, որ ալ անկարելի կըլլայ զիրենք իրենց գաղափարէն անջատել. հոն են, հոն կը մնան։

Տարիներ կը հոլովին ժամանակի ազդեցութեան տակ. ամէն բան կը յեղաշրջի և միայն իրենք են անփոփոխ մնացողները, ճիշդ Եգիպտոսի սփինքսին պէս։

Զե՞ն տեսնուիր յաճախ, անհատական և կամ հանրային կեանքի մէջ անձեր, այլապէս պատուաւոր, որոնք իրենց ուղեղին մէկ թելադրութիւնովը այնպիսի գաղափար մը կը յայտնեն որ բոլորովին անհեթեթ, անգործադրելի և երախայական է։

Փորձէ անգամ մը կոկել այդ գաղափարը, ուղիղ շաւղի մէջ դնել զայն, ճիգեր թափէ բանականութեան ձայնով և անվրիպելի փաստերով զինքը համոզելու. իզո՛ւր։ Գուցէ ներքնապէս շատ անգամ ըմբռնէ իր սխալը, բայց երբէք բացէ ի բաց խոստովանելու ազնուութիւնը չունենար. իր արժանապատուութեան դէմ հարուած մը կը նկատէ ընկրկիլը. ուստի նախամեծար կը սեպէ սխալէ սխալ թռչիլ ամենէն անել քաոսին մէջ իյնալու համար։ Այո՛, մարդիկներ կան, և սակաւ չէ՛ անոնց թիւը, որոնք կը կարծեն թէ աշխարհի մէջ ամէն հաճոյք, ամէն արժանապատուութիւն, մնոտի յամառութիւն մը առաջ քշելու մէջ կը կայանայ։ Ոչինչ չեն խնայեր յարգել տալու համար զայն, նոյն իսկ եթէ ծանր զոհողութիւններ յանձն առնել պէտք ըլլայ։

Իրենց մարդկային ամենէն փափուկ զգացումներուն մէջ կը վիրաւորին, նիւթական ծանր վնասներու կը հանդիպին, նոյն իսկ կը վրիպին այն նպատակէն որուն կը ձգտին իրենց գաղափարով. հոգ չէ. միայն թէ կատարուելու է ինչ որ անգամ մը իրենց բերնէն ելեր, կամ ուղեղին մէջ ճաթեր է։

Այսպէս, տեսնուած չե՞ն յաճախ որդեսէր ծնողքներ որոնք առանց ո և է հիմնական առարկութեան, լոկ յամառութեամբ իրենց զաւակաց դժբախտութեան և նոյն իսկ մահուան պատճառ դարձած են հակառակելով այնպիսի ամուսնութիւններու որոնք երկրային դրախտներ պիտի յօրինէին անոնց համար։ Հոգակոյտեր կան որոնք եթէ պրպտուին, ամենէն հրատոչոր սիրոյ կայծեր դեռ կրնան ճարճատեցնել. այնքան վառ եղած են հոն թաղուած, յամառութեան զոհ սրտերը։

Այս ախտը գլխաւոր արդիւնքներէն մին է կոյր տգիտութեան։ Իրաւ է թէ երբեմն զարգացեալ դասակարգին մէջ եւս կերեւայ ան, սակայն աւելի անօսր է այդ միջավայրին մէջ և հետզհետէ կը թանձրանայ ու վտանգաւոր հաւեմատութիւններ կը ստանայ որքան որ իջնայ մտաւորական ստորին խաւերու մէջ։

Ազգ, ընտանիք, պատիւ, հա-

բատութիւն բան մը չերեւար յամառին աչքին. երբեմն ճիւաղ կը դառնայ և մինչեւ անգամ անչունչ իրերու դէմ կը խիզախէ, բացորոշ կերպով ապացուցանելով թէ ինքը՝ շեղած բանականութեան ամէն օրէնքէ, այն կէտին հասած է որ բանաւոր մարդը անբան արարածին հետ չօշափման մէջ կը դնէ։

Զի մոռնանք նաեւ յիշել թէ այնպիսիներ ալ կան որոնք բաւական խելացի են այդ դատապարտելի կիրքը իրենց սեփական գործերուն մէջ չի գործադրելու. և ասպարէզ կընտրեն հանրային ամենէն կենսական գործերը, ուր անձնապէս կորսնցնելիք բան մը չունենալ կը կարծեն։ Արդարեւ ասոնք այն աստիճանի պժգալի արարածներ են որ երբեմն մարդ կը փորձուի անոնց տալու այն ածականները որոնք զարդ կը կազմեն յեղափոխական կուսակցութեանց շրջաբերականներէն շատերուն։

Ազգի մը տագնապալի օրերուն մէջ է որ կոյր յամառութիւնը ամենէն շատ վնաս և աւերում կը գործէ, այն օրերը որոնց մէջ, տեղի տալու, համակերպելու դրդրութիւնը ամենէն փրկարարն է։

Եթէ ամենէն մարդկային արարածի համար օգտակար է չի նստուիլ անմիտ յամառութեան մը գիրկը, իր և իրենցերուն բարեացը համար, հայ երիտասարդին համար նուիրական պարտք է ի սէր ամբողջ ազգին մաքրուիլ այն կեղտէն որ վերջ ի վերջոյ յակամայս դաւաճանի մը ծեփը կրնայ դառնալ։

Եթէ մեր մէջ իրերը աւելի մօտէն քննենք, ապշելով պիտի տեսնենք որ շատ անգամ անձնական շահը չէ, հաստատուն սկզբունք մը չէ որ մեզի անջատ կը պահէ մէկզմէկէ, այլ գարշելի ախտ է, յամառութիւնը։ Ի՜նչ ամօթալի թերութիւն ազատութեան ազնիւ ձգտումը ունեցող անձերու համար։

Դաւեր–Արշաւիր

ԱՆՈՒՂՂԱՅ ՄԸ

—✕—

Հայերուն ծոյլ, թոյլ, աշխատութենէ փախչող, արագ ֆէլլահէն շատ աւելի տխմար ըսողը Պ. Լեւոն Մկրտիչեանն է եղեր։ Իրաւ որ զարմացայ մնացի։ Այս անունը կրողը երիտասարդ մըն է, իսկապէս չէնք շնորհք, պարկեշտ և աշխատասէր։ Զինքը Պոլիս ճանչցած եմ նոյն իսկ լրագրութեան մէջ, ուր ընդհանրապէս առեւտրական յօդուածներով կը փայլէր, ինքը վաճառականի դրագիր ըլլալով։

Անցեալները մեր գրած մէկ յանդիմանական յօդուածին մէջ ըսած էինք թէ ազգային նկարագիրն անուանարկող մը քաշուելու չէր իր անունը ծածկելէ. իրաւ ալ յօդուածագիրն իր անունը աքիլլեան քաջութեամբ մէջտեղ կարձէր, պահանջելով որ զինքն այպանողն ալ այդ հերոսութիւնը ընէ։ Սակայն Պ. Լեւոն Մկրտիչեան պէտք էր հասկնալ որ իր անուան և ուրիշ անուան մը ծածուկ պահուելուն միջեւ մեծ տարբերութիւն կայ. Լ. Մ. ազգին նկարագրին դէմ յարձակում կընէր. մինչդեռ Ե.ը պարզապէս այդ յարձակողին դէմ կը յարձակէր։ Ազգ մը իրաւունք ունի գիտնալ զինք անուանարկողին անունը. մինչդեռ ինչ կարեւորութիւն ունի ո՞եւէ հայու մը անունը որ իր պարտքը կատարած է ազգային պատիւը պաշտպանելով, ինչպէս պիտի ընէր ամէն հայ։ Հետեւապէս հարկ չենք տեսներ մեր անուան ամբողջութիւնը մատուցանել Պ. Լեւոն Մկրտիչեանին, վասն զի այդ անունը բանի մը չպիտի ծառայէ իրեն։ Եթէ ըսելիք ունի, կրնայ Ե. գրին ուղղել, որ կը ներկայացնէ ո՞եւէ հայ մը։

Մնուան մասին այսչափ։

Պ. Լեւոն կըսէ թէ զինքը նախատած եմ։ Ներեցէք, պարոն, դուք առանց ձեր ձեռքը զօրաւոր ու բաւական փաստեր ունենալու կելլաք նախատինքով կապտակէք ձեր ազգին մէկ կարծեցեալ տգարութիւնը. ու, զարմանալի յանդգնութեամբ մը, կըսէք թէ ձեր անձը նախատուած է։ Ես կը կարծեմ որ ազգ մը աւելի նուիրական է քան ո՞եւէ անհատի անձ։

Հայերուն աշխատասէր, գործունեայ և ժրաջան ժողովուրդ մը ըլլալն հաստատող փաստեր կուզէ պարոնը։

Կը խնդրենք իրմէ որ բարեհաճի դարձեալ աչքէ անցընել նոյն յօդուածը որուն մէջ ըսուած էր «արդէն ուրիշ ատեն խօսած ըլլալով հայոց աշխատասիրութեան մասին...»։ Պ. Լեւոն Մկրտիչեանի ձրի գրպարտութիւնները ցրելու համար մեր արդէն ցոյց տուած փաստերը մէջտեղ բերելու կամ թէ նորանոր ապացոյցներ տալու է եղեր։ Լրագրութիւնը անհատներ, չա՛տ ցանցառ անհատներ համոզելու համար չիտակը պարտաւոր չէ ամբողջ սիւնակներ զոհել։ Մեղքը չէ՞ լրագրին։ Մամուլը հանրութեանն է. անհատականութիւնը անոր մէջ շատ աննշան տեղ ունի։

Բայց որպէս զի բոլորովին զինքը իր փափագէն չզրկենք, իբրև փաստ թէ «հայերը ֆէլլահ լակոտէ մը աւելի տխմար» չեն, մեջ կը բերենք հետեւեալը.

«Քրիստոնեայ Արեւելք»ի յուլիս ամսուան համարին մէջ կը գտնենք շատ նամակներ գաւառական տան ձեւ ունեցող բաներ, մեզնից շատերը զարթացան եւ ուրախ ուրախ առաջ քայլեցին։ Այնտեղ կարելի էր գտնել համեմատաբար աւելի մաքուր սենեակ, սննդարար կերակուր եւ փոքր ինչ ազատութիւն։

Հենց որ բանտ մտանք, ես իսկոյն փռեցի պարգիսիս, դրի իմ վշտակից ու խորհրդակից փոքրիկ բարձս եւ պարկեցի քնելու։

Քունս շատ հանգիստ էր եւ անուշ երազներով...

Մի երկու ժամից յետոյ՝ յանկարծ ինձ զարթեցրին։

Զարթեցնողը մի չիկահեր, երկնագոյն աչքերով, խելացի դէմքով երիտասարդ զինուոր էր—Մալկով։

Ես փոքր ինչ բարկացած՝ նայեցի երիտասարդ զինուորի վրայ.

—Ներողութիւն, պարոն, ասեց նա, մենք ձեզ համար կերակուր եւ թէյ ենք պատրաստել. եթէ կը բարեհաճէք, կարող էք մեզ հետ ճաշելու. ձեր օրականը մի չնչին գումար է, եւ դուք դրանով չէիք կարող բաւականանալ։

—Որչափ բարի էք, Մալկով, յուզված՝ ասացի ես։

—Մենք ձեր թղթերը կարդացինք պարոն, դուք քաղաքական աքսորեալ էք, եւ մենք գիտենք որ դրանց մեծ մասը ազնիւ մարդիկ են... ներողութիւն որ դեռ առաւօտը ուշադրութիւն չը դարձրինք, գուցէ եւ անտեղի կերպով վիրաւորեցինք ձեզ ճանապարհին։ Այսուհետեւ այդպէս չի լինի։

Իմ յուզմունքը չափազանց էր, ես եթէ չամաչէի կը գրկէի այդ բարի երիտասարդին. ես նրան հեստեւեցի։

Մենք մտանք մի մաքուր ու զարթ սենեակ. սպիտակ ծածկոցով սեղանի վրա եռում էր մաքուր ու ոսկեփայլ սամավարը եւ իր տաք գոլորշիով սենեակը լցնում. զինուորները շրջապատել էին սեղանը, նրանցից մէկը լցնում էր բաժակները եւ բոլորովին ճերմակ սրբիչով սրբում։ Անկիւնում՝ բոցավառ վառարանը իր հրեղէն լեզուներով ֆանտաստիքական պատկերներ էր նկարում եւ մարդու սիրտը ուրախացնում։ Վառարանի կողքին նստել էր մի բարձրահասակ, դեղձան մազերով, խաժ աչերով երիտասարդ կին. նա փետրում էր մի խոշոր սագ։ Սենեակը բոլորովին բանտի նման չէր։ Հենց որ ներս մտայ, զինուորները ակնածութեամբ տեղ տուին ինձ, տիկինը ոտքի կանգնեց եւ իր քաղցրահնչիւն ձայնով ու ժպտալէն բարի գալուստ մաղթեց։

Մենք սկսեցինք թէյ խմել. իմ սիրտս բացուեց, վերջը ուրախ զրուցելէն ընթրեցինք—զինուորները իսկոյն քնեցին—իմ քունս չէր տանում, ես տիկնոջից մի գիրք խնդրեցի. նա իսկոյն տեղից վեր թռաւ եւ բերեց Նեկրասովի բանաստեղծութիւնները, ռուս ժողովրդի ցաւերով այրող գրողի երկը։

Ես ապշած նայեցի այդ հասարակ կնոջ վրայ։

Նա ժպտաց եւ ասեց. հը՛, զարմանում էք, որ իմ մօտ այդպիսի գիրք կայ։

—Այո, պատասխանեցի ես։

—Լաւ, սիրելի պարոն, պատմեմ թէ ինչպէս այդ գիրքը իմ ձեռքս է ընկել։

«Սրանից մի երկու տարի առաջ այստեղով Սիբիր տարին մի ուսեալ, հրաշալի դեղեցկութեամբ եւ շատ բարի օրիորդ... նա այստեղ հիւանդացաւ եւ մի շաբաթ մեզ մօտ մնաց։ Նա ինձ հետ շատ բարեկամացաւ, ես նրան շատ սիրեցի եւ շատ բան սովորեցի։ Միայն նրան տեսնելուց յետոյ հասկացայ որ քաղաքական աքսորեալները մեծ մասամբ բարի, ազնիւ եւ զարգացած մարդիկ են։ Միայն այն ժամանակ հասկացայ որ գուք հրէշներ չէք եւ տանջվում էք ժողովրդի համար, նրա ցաւերն են ստիպում ձեզ կուռել Զարերի դէմ եւ ենթարկվել ամենասոսկալի պատիժների. ահա այդ օրիորդը ինձ նուիրեց Նեկրասովի բանաստեղծութիւնները...

Էհ, ո՞ւր է հիմա այդ օրիորդը, հարցրի ես, տեղեկութիւն ունէ՞ք։

—Այո, գրեթէ արտասուելէն ասեց տիկինը. նա հիմա Սիբիրի հիւանդանոցներից մէկումն է, խելագարների բաժնում։ Նրա նշանածին, որը մի լաւ բժիշկ էր նախ Սիբիր աքսորեցին, ապա կողակները նրան սարսափելի կերպով ծեծեցին, օրիորդը հենց որ տեսնում է իր սիրեցեալի ջարդուփշուր եղած, անճանաչելի մարմինը, իսկոյն խելագարվում է։ Այդպիսով կորան ջախջախեցին երկուսն էլ, մի տաղանդաւոր երիտասարդ եւ մի հրաշալի, խելացի, ազնիւ աղջիկ... եւ ամեն տարի ո՞վ գիտէ քանիսն են կորչում...

Տիկինը էլ չը կարողացաւ իրան զսպել եւ սկսեց բարձր ձայնով լալ.

Եւ Ցանկարծ կանգ առնելով ինձ հարցրեց.

—Դուք էլ նշանած ունէ՞ք, պարոն։

—Դեռ ոչ, պատասխանեցի ես։

—Էհ, գոնէ այդ լաւ է։ Խեղճ կանայք ինչի՞ են սիրում, ասեց նա եւ շտապով դուրս գնաց, գուցէ աւելի ազատ կերպով լալու...

ՎԱՐԴՕ

ԲՈՆՈՒԹԵԱՆ ԶՈՒՅԵՐ

(ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՔՍՈՐԵԱԼԻ ՅԻՇԵՏԱԿԱՐԱՆԻՑ)

—✕—

Բ.

(Շար. նախ. թիւէն եւ վերջ)

Երբեմն մայրիները կորանում էին, ճղները իրար խառնում եւ կարծես միմեանց փարելով՝ իրար ականջի փսփսում.

—Զմեռը գալիս է, մահաշունչ եւ հիւսիսային ձմեռ...

Մէկ էլ այդ ծառերը բարձրացնում էին կատարները եւ կարծես հպարտութեամբ մեզ նայելով՝ ասում.

—Խեղճ արարածներ—ինչի՞ էք ընկճվել, ինչի՞ էք վիզ ճկում բիրտ ուժի առաջ—ամօթ ձեզ...

Այդ վայրկեանին գալիս էր քամու մի զօրեղ հոսանք, մի հարւածով մաքրում մայրիների գոռող ճակատները եւ նրանց ոսկեգոյն տերեւները խլում ու թոցնում հեռու... ես իմ աչքերով հետեւում էի այդ սլացող տերեւներին եւ մտածում.

—Դեռ հիմա այդ տերեւները մեր գլխի վերեւում էին, եւ, գուցէ զգում ու հասկանում էին թէ ինչ էր կատարվում մեր վիրաւոր սրտերում։ Հիմա մեր զգացածները կը խառնեն քամու հոսանքին, որ կը թռչի աշխարհի ամեն մի անկիւն եւ մեր վիշտը իր վզոցի հետ կը հասցնէ մեր կարօտեալ սիրելիներին։

Երեկոյեան ժամի չորսին հասանք կայարան. երբ որ հեռուից երեւաց փոքրիկ, գրեթէ բոլորովին գիւղական տան ձեւ ունեցող բանտը, մեզնից շատերը զարթացան եւ ուրախ ուրախ առաջ քայլեցին։ Այնտեղ կարելի էր գտնել համեմատաբար աւելի մաքուր սենեակ, սննդարար կերակուր եւ փոքր ինչ ազատութիւն։

Հենց որ բանտ մտանք, ես իսկոյն փռեցի պարգիսիս, դրի իմ վշտակից ու խորհրդակից փոքրիկ բարձս եւ պարկեցի քնելու։

Քունս շատ հանգիստ էր եւ անուշ երազներով...

Մի երկու ժամից յետոյ՝ յանկարծ ինձ զարթեցրին։

Զարթեցնողը մի չիկահեր, երկնագոյն աչքերով, խելացի դէմքով երիտասարդ զինուոր էր—Մալկով։

Ես փոքր ինչ բարկացած՝ նայեցի երիտասարդ զինուորի վրայ.

—Ներողութիւն, պարոն, ասեց նա, մենք ձեզ համար կերակուր եւ թէյ ենք պատրաստել. եթէ կը բարեհաճէք, կարող էք մեզ հետ ճաշելու. ձեր օրականը մի չնչին գումար է, եւ դուք դրանով չէիք կարող բաւականանալ։

—Որչափ բարի էք, Մալկով, յուզված՝ ասացի ես։

—Մենք ձեր թղթերը կարդացինք պարոն, դուք քաղաքական աքսորեալ էք, եւ մենք գիտենք որ դրանց մեծ մասը ազնիւ մարդիկ են... ներողութիւն որ դեռ առաւօտը ուշադրութիւն չը դարձրինք, գուցէ եւ անտեղի կերպով վիրաւորեցինք ձեզ ճանապարհին։ Այսուհետեւ այդպէս չի լինի։

Իմ յուզմունքը չափազանց էր, ես եթէ չամաչէի կը գրկէի այդ բարի երիտասարդին. ես նրան հետեւեցի։

Մենք մտանք մի մաքուր ու զարթ սենեակ. սպիտակ ծածկոցով սեղանի վրա եռում էր մաքուր ու ոսկեփայլ

ները գտնուող գերման միսիոնարներէ գրուած։ Ուրֆաէն գրուած նամակի մը մէջ գերման բասթէօր մը կըսէ. «Հայ ժողովրդեան պէս ազնիւ, երախտագէտ, աշխատասէր և ճշմարիտ քրիստոնեայ ժողովուրդ չկայ...»

Գերմանացի միսիոնարին ըսածը հերքելու չափ արդեօք առաջ պիտի երթա՞ք, Պ. Մկրտիչեան։ Կամ թէ պիտի պահանջէ՞ք յիշեալ միսիոնարին անունը, որ այսպէս, անգիտակցաբար, կուգայ կը հերքէ ձեր անհաճոյ գնահատումը։

Յուսալի է։

Ե.

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ

Կիրակի գիշեր տեղի ունեցաւ Ազգասիրուհեաց ընկերութեան ի նպաստ տրուած ներկայացումը։ Թատերասէրներու և կամ լաւ է ըսել ազգասէրներու հոծ բազմութիւն մը ամբողջ սրահը լեցուցած էր, ինչ որ բաւական կոկիկ հասոյթ մը կենթադրէ։

Դրամական յոյժ սախպողական պէտքի մը առջեւ սարքուած այս ներկայացումը անշուշտ եթէ թատրոն կարեւորութենէ զուրկ է։ Սպանիացւոց ապրեստական կեանքէ միջադէպ մը, այդ Տօն Պազանը, այն ժամանակամիջոցէն երբ թագաւորները անտառներու խորը կը փախցնէին իրենց սիրուհիները։ Օտարի կեանք՝ օտար լեզուաւ թարգմանուած՝ միջակ կերպով միայն կրնար գմել հետաքրքրել։

Գալով դերակատարներուն, Պ. Ֆասուլեաճեան բնական այնքան ծանօթ դէմք մըն է որ շատոնց արդէն գնահատուած է հասարակութենէն, եթէ ոչ ուրիշ կերպով, գէթ փայլուն գովեստներով։ Այս անգամ երեւան եկած է նաեւ դերասանապետին մարզիչի լաւ յատկութիւնը, զի միւս դերակատարներն ալ, որոնք առհասարակ սկսնակներ են, քիչ շատ գոհացուցիչ կերպով ելան գործին մէջէն։

Նոյն գիշերը ներկայացման կազմակերպիչները անակնկալ մը պատրաստած էին որ զովարար հանգամանք մը պէտք էր սփռել սրահին մէջ տիրող հասարակածային ջերմութեան մէջ։

Վարագոյրը բացուելով տեսանք ամբողջ խումբը երկու կարգի վրայ շարուած, որ սկսաւ ընկերակցութեամբ նուագախմբին— յաջողակ արուեստասէրներէ բաղկացած— Տալըոբիկի եռանդոտ ու ոգեւորիչ քայլերգը երգել։

Ի՜նչ հրաշալիք. Տօն Պազանը, Տօն Քարլոս Բ.ը, Տօն Խուան և մնացեալ բոլոր Տօնները յանկարծ հայրենասիրական բուռն թափով համակուած հայեր դարձած էին։

Իրենց եռանդը ասկէց հասկցէք որ մոռցեր էին մինչեւ իսկ իրենց սպանիական սրածայր մօրուքները և շպարը փոր տալ և ճշմարիտ հայու կերպարանքով ներկայանալ։ Այս ձախող պարագան Տալփրիկը սպաննեց։ Եւ որքան ալ փոյթ կը դնէին և բարձր ձայնով կը պնդէին թէ իրենք Տալփրիկի քաջ նահատակներն են, ո՛չ ոք չէր հաւատար թէ իրաւ ըլլար այս բարեկենդանի հագուստներով զարդարուած անձերուն ըսածը։

Գեղեցկագիտական օրէնքներ կան, որոնք մանաւանդ բեմի վրայ նկատողութեան պէտք է առնուին։ Առանց անոնց թատրոնին նպատակը կը վրիպի և ճշմարտանմանը կորսուելուն պէս, խնդիրը ծաղրանքի կը դառնայ։ Այս պարագան աւելի լաւ կըլլար եթէ չի վրիպէր ճարտար մարզիչին աչքէն։

Գ.—Ա.

ԼՐԱՔԱՂ

Արդէն ծանուցինք թէ ի նպաստ հայ կարօտեալներու Մոսկուայի մէջ պիտի հրատարակուի ռուսերէն լեզուով Եղբայրական օգնութիւն Թուրքիայ վնասուած Հայերին խորագրով հատոր մը որուն բաժնորդագրութիւնը արդէն բացուած է։

Այս մասին հետեւեալը կը կարդանք Արձագանքի մէջ.

«Ժողովածուն պիտի լոյս տեսնի Մոսկվայում՝ մեր յայտնի հրապարակախօս Պ. Գր. Ջանշեանի խմբագրութեամբ։ Ինչպէս կը տեսնեն ընթերցողները, ժողովածուն չտեսնուած գրական և գեղարուեստական հարստութիւն է բովանդակում. Նրան մասնակցում՝ են ռուս գրականութեան և մամուլի մէջ ամենայայտնի, տաղանդաւոր ոյժերը. Նրա մէջ կը լինին նոյն իսկ ռուս հռչակաւոր հանգուցեալ գրողների անտիպ երկերը, մասնակից են և հայ հրապարակախօսներ և հեղինակներ, վերջապէս մասնակից է և հանճարաւոր նկարիչ Յ. Այվազովսկու վրձինը։ Հաւատացած ենք որ կովկասեան հայերը կը շտապեն անմիջապէս բաժանորդ գրուել այդ հրատարակութեան, որ չնայելով իր ընդարձակ ծաւալին, իր նիւթերի չտեսնուած հարստութեան, իր ամենահամակրելի նպատակին— շատ էժան է, այն է 4–5 ռուբլի»։

—

Գոհութեամբ կիմանանք թէ Մեծ. Տիար Պօղոս Փափազեան տեղւոյս Թաղ. Խորհրդին յանձնած է 1,318 Փր. ոսկի, զոր ազգասիրաբար հանգանակած է Ֆիլիպէցի կրթասէր ազգայիններէ ի նպաստ Վառնայի ազգային նորակառոյց շէնքին։

Նուիրատուներուն ցանկը առաջիկային պիտի հրատարակուի։

—

Տօպրիչէն կը գրեն մեզ թէ տեղւոյն ազգ. երկսեռ վարժարանի շինութիւնը գրեթէ երկու ամիս առաջ սկսեր է և թէ անկարելի ըլլալով տեղական հանգանակութեամբ գոցել բոլոր ծախքերը, Շինութեան Յանձնաժողովը որոշեր է Պուլկարիոյ ուրիշ հայաբնակ քաղաքներու մէջ ալ հանգանակութիւն կատարել Տիար Մ. Նշան Գաբրիէլեանի ձեռքով։

ԱՐԾՐՈՒՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Արծրունեան վարժարանի Բ. Տարեշրջանին ու դասախօսութիւնները կը սկսին սեպտեմբեր 1 ին նոր վարձուած շէնքի մը մէջ, Հայոց թաղ, Սալը չէշմէ։

Վարժարանը ընդունուած է Պուլկար Գիմնազիաներու ծրագիրը աննշան բարեփոխութեամբ մը՝ ներմուծելով անոր մէջ Ազգ. լեզու, Ազգ. պատմութիւն և գրականութիւն։

Վարժարանը ոչ թէ պիտի դիւրացնէ կառավարական դպրոցներու մուտքը, այլ պիտի պատրաստէ մինչեւ երրորդ դասարանները։

Ֆրանսերէն խօսակցութիւնը դիւրացնելու համար, պաշտօնի կոչուած են երկու վարժուհի, որոնց գլխաւոր զբաղումներէն մէկն ալ այդ լեզուով խօսակցութիւնը պիտի ըլլայ ուսանողներու հետ։

Մանկական սրահին մէջ գործածուելի է մանկապարտէզի դրութիւն։

Եթէ դաշնակի համար բաւական թիւով խնդրանք ըլլայ, կարելի է կարգադրութիւն մը ընել։

Վճարումներու համար ընդունուած է տարեկաշակի սկզբունք. երեք պայմանաժամով՝ սեպտեմբերի, յունվարի և մարտի սկիզբները հատուցանելի։

Արձանագրութիւնները կըսկսին վաղուընէ, ժամ 9—12, վարժարանի նախորդ շէնքին մէջ և կը տեւեն մինչեւ օգոստոս 25։

Տեսչութիւն

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ

ՆՈՐ ԵՐԳԱՐԱՆ

ԿԱՄ

ՄՐՄՈՒՆՋ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Սոյն Երգարանը որ կը բաղկանայ աւելի քան 100 երգէ, կը պարունակէ շատ մը հին և նոր ազատ երգեր, զորս այժմ ժողովուրդն ախորժանօք կ՚երգէ։

Փափաքողք կրնան ստանալ զայն՝ փոխարէնը 1 ֆրանքի նամականիշով (պօսթի բուլ) խրկելով խմբագրութեանս, կամ դիմելով հետեւեալ հասցէներուն.

Տեարք

Արիս	Դուրպալէթ.	Ռուսճուգ
Տիգրան	Աճէմեան	Շումլու
Կարապետ	Թօրսազալ.	Սիլիստրէ
Մարտիրոս	Քէնտիկեան	Պուրկազ
Խաչիկ	Թօհաֆճեան	Սլիվէն
Ալէքս.	Տէմիրճիպաշ.	Ֆիլիպէ
Իսկէնտէր	Արսլանեան	Տօպրիչ
Յովհաննէս	Պիպէռճեան	Պուգրէշ
Արժ.	Տէր Ղեւոնդ քհնյ.	Կալաց
Թէոֆիլ	Թէրզեան	Քէօստէնճէ
Աստուր	Բրուտեան	Փահիրէ
Տիգրան	Արսլանեան	Ալէքսանտրիա

Ազգ. վարժարանաց համար՝ երբ գէթ 10 հատ կ՚ուզուի, 20 առ 100 զեղչ կը լինի։

ՀԻՆՏԻՍԹԱՆՏԱ ԻԽԹԻԼԱԼ

Պիր վագըթտան պէրու ճէրիտէլէր Հինտլիլէրին Ինկիլիզլէրէ գարշը իխթիլալա սիւլիւք իթմէքտէ օլտըգլարընը եազմագտա վէ Ինկիլթէրա ճէրիտէլէրի իսէ պու շայեալթա էհէմմիյէթ վէրմէք իսթէմէյլէր իտի իսէ, ախիրէն ալընան հավատիսլէր մէրքէզի Մալաքանտ եագընընտա օլան Ինկիլիզ օրտուսընըն իւզէրինէ յուլիս 15տէ Հինտլիլէրին հիւճիւմ՝ իթտիկլէրինի վէ ասքէր թէլէֆիյաթընտան մաատա զայիաթլէրտէն պիրի եօլմիւշ վէ տեօրտիւ եարէլէնմիշ օլտըղընը պիլտիրմէքտէ տիրլէր։ Եէրլիլէրի պու հիւճիւմէ թէշվիգ իտէն իսլամ իւլէմասըն Մաթ-Մօլլա նամ պիրի օլուպ, կինէ վագթը Ինկիլիզ օրտուսը իւզէրինէ եիւրիւմիւշլէր իսէտէ. պունլար էվվէլտէն խապէրտար օլտըգլարը սեպեպլէ Հինտլիլէրի լայըգը վէճհ իւզրէ գապուլ իտէրէք, նիհայէթ անլէրի տաղըտմըշլար տըր։

Զաքթարտա տախի հալ բէք թէհլիքէլի օլուպ, մուխալէֆէթ քէսպիմիշ վէ ճիվար օվալար բէք չօգ սիլահլը եէրլիլէր իլէ տոլմուշ տըր։

Շու սըրա Ինկիլիզ կազէթալարը Հինտլիլէրին պու ըսեանըն պիր տէրէճէ էհէմմիյէթլի նազարըէ պագմագտա վէ պու իշլէրտէ Սուլթանըն տախի պարմագը տախիլ օլտըղընը միւշահէտէ իթմէքտէ տիրլէր։

Կալկաթտատան Տէյլի-Մ՚այլա քէշիտէ օլունան պիր թէլէկրաֆ պիլտիրմիշ տիր քի, Սուլթան մէմուրը մախսուս վասըթասը իլէ Հինտլիլէրէ պիր ֆէրման եօլլայուպ, Միւսլիմանլարըն Խալիֆէյէ օլան վազիֆէլէրինի կէօսթէրմիշ վէ ումում իսլամլարըն պիրլիքտէ սիհաթ պիր հարէքէթ իթմէլէրինին նէ մուհասէնաթը օլապիլէճէկինի պահս ու պէյան իթմիշ տիր։

Փէշա՜ Սթանպօլըն պագը թիւրք կազէթալարը՝ Լօրտ Սօլզպէրինին Թիւրքքիեայա գարշը թութմուշ օլտըղը բոլիթիգա սեպեպի իլէ Հինտլի իսլամլարըն հիտտէթի թահրիք օլընմըշ օլտըղընտան պահսլէ, անլէրին իխթիլալ չըգարաճագլարընը թապիի տիր տէմէքտէ իտիլէր։

Սուլթան Հինտիալը իսլամլարըն ճէհալէթինտէն պիլ իսթիֆատէ խալիֆէլիք բէրտէսի ալթընտա անլէրի ամալը ֆասիտէ սինէ ալէաթ իթմէք խիւլեասը՝ իլէ ըսեանէ թէշվիք իտէրէք՝ պունլէրճէ քեանըն Ինկիլիզ ալէեհի իլէ մահվ օլմասընա սեպեպ օլմագտա տըր։

Իսլամիյէթին 13 ասըր էվվէլ Արապիսթանտա վիճուտ պուլմասընտան պու կիւնէ գատար, թէ-

վարիսի իսլամիյէ միլյթալաա օ-
լընտըգտա, Մուհամմետան պայ-
լաշարագ պու կիւնքի խալիֆէյէ
կէլէնէ տեկին հէր պիրի քէնտի
մէմլէքէթին մուհաֆազասը, հէ-
րէֆի մէ մաղրուրէյէթի իչին
ճալիշ էհալինին թասաուալըկը
թեշվիգ խոեբէք տեֆակէ տուն-
եալը գան իլէ միլլէմնա իմտար-
մէչ մէ նիւզպենլէրճէ քէստինի
մահմիյէթինէ սէպէպ օլմուշ օլ-
տըգլարընա գանաատ հասըլ օ-
լուր. Էմմէն մէմլէքէթինի իսլամի-
յէթ միլյթալաա ետէն պէհագգին
իսլամիյէթ քէնտի խալիֆէլէրի
իլէ տունեայը խարապ իւմմէթ-
տէն մաատա էնսանիյէթէ հէչ պիր
մուհաաեմէթ կէօստէրմէմիշ օլտը-
գըրը իւմիրաֆ խոեբ։

ՍԹԱՆՊՕԼՏԱ

ԵԷՆԻ ՎԱՐԻԳՈՒԱԹ

Բէնձէնեպիւ կիւնքի Իգտամըն քէշ-
միշտէր բէտմիշէ գըսմընտա ամխոտ-
քի օգուտմըշ տըր։

—Ցիւնքի չարշէնպիւ կիւնի
սաահ սէքիզ րաուտէլէրինտէ Պա-
պը Ալինին ալթ գաթընտա վա-
գը Թէշրիֆաթ գալեմի ճօնիւնտէ-
քի արալըգ մահալինտէ տոնամիյթ
մէմլու պիր խումպարա բաթլայա-
րագ օրալարըն պապը ճինէյլէրի-
նի բաթմէտար էյլէմիւ վէ պու-
նուն թէէսիրի իլէ տէօրթ օտանը
մէճրուհ օլուպ, պիրիսինտ ալտը-
ղը ճերիհէտէն մէֆաթ իթմիշ, վէ
նինէ վագթը մէշգիւրտէ Պէյօղ-
լունտա միւթէհարրիքէյէթ տաւ-
րէսի ճօնիւնտէ պիր խումպարա
աթըլմըշ իսէտ աթէշ ալմամըշ
վէ պունլարըն միւթէճասիրլէրի
օլան իքի էրմէնի սայէի գուտ-
րէթմայէի հազրեթի բատիշահի-
տէ տէրհալ տէրտեսթ օլունմըշ
տըր։

Եմնէ այնը վագըթտա Ղալա-
թաատա Պանգը Օսմանի տէրու-
նինտէ էլինտէ պիր բաքէթ իշին-
տէ տէօրթ ֆիշէկ պիր տոնա-
միթ խումպարասը օլտըղը վէ ա-
թէշլէմէք իւզրէ պուլուտուղը հալ-
տէ քեզալիք պիր էրմէնի տեր-
տեսթ օլունուպ, իւչիւնճ թաբ-
թը իսթինթագ վէ իսթիճվապը
ալտըշ վէ թահգիգաթը մուգթա-
զիյէ իճրա օլունմագտա պուլուն-
մըշ օլտըղընտան, թէպայիյի խոտ-
ճէք հալէ կէօրէ մերգումլար հագ-
լարընտա միւճազաթը գանունիյէ
իճրասը մուգարրէր օլմագլա վէ
սայէի էմնիյէթվայէի հազրեթի
խիլաֆեթբէնահիտէ իթթիհազ
գըլընան թէտապիր սէմերէսի իլէ
հէր թարաֆտա ասայիշ վէ ընզի-
պաթ միւքեմմէլէն ճարի պուլըն-
մագլէ իսանը քէյֆիյէթէ բայթ-
տար օլունուր։

Սթանպօլտան ալընան խուսուսի
մէքթուպլար տաւսի վուգուաթը
պերմէճճիւ պայէա նոգլ իթմէքտէ
տիրլէր։

ՊՕԼԻՍ ԿԻՒՆՔԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐ

(Ավանս Պալգանիք)

Սթանպօլ, 6 Օգոստոս

Պէյօղլու-հիւքիւմէթ տաիրէսի
ճօնիւնտէ պիր պօմպա աթըլըպ
իսէտ բաթլամամըշ. Պօնտան
տօլայը պիր շիւբէլի էրմէնի
տէրտեսթ օլունտըղը սէօյլէնմէք-
տէ տիր. Պու սէպէպլէ պիր գա-
բըշըգըգ հուսուլա կէլմիշ, պիւ-
թիւն մաղազալար գաբանտը վէ
պիւլիւպէրէ նէհիտէն աչըլըը։

Ղալաթաաա վէ Սթանպօլտա
տաւսի այնը վուգուաթլար հու-
սուլա կէլմիշ օլտըղընա տայիր
շայիալար շէգմէշ տըր։

Իգինճի պիր Թէլէկրաֆ տա-
խի՝ ճօլլէնտէն սօնրա իքի էրմէ-
նիլէրին Պանգը Օսմանիտէ շիւ-
բէլի պիր հարէքէթտէն տօլայը
թէվգիֆ օլունմըշ օլտըգլարընը պիլ-
տիրմիշ տիր, պունլարտա տինա-
միթ պուլընտը։

Պապը Ալինին ճօնիւնտէ՝ սա-
տըրազամին վէ խարիճիյէ նազը-
րըն միւշիրիյէթէ տաիրէսինտէ
պիր պօմպա բաթլատը. պիր չօգ
ճամլար վէ չէրչիվէլէր գըրըլտը-
լար. Թուտուլանլարըն աչըգլարը
իլէ մէգթուլ պիւնաքըն էթրաֆընա
տէգըլմիշլէր տիր. խարիճիյէ նէ-
զարէթինտէ պուլունան ուսուլ մէ-
մուրլար գաչտըլար։ Եարալըլար
տաւսի պուլունմադըգը սէօյլէնմէքտէ
տիր. Միւթէճասիրլէր Էրմէնիլէր
վէ Կէնճ Թիւրքլէր տիր. Սթան-
պօլտա տուրգիւնլար գարանըլար.
գարագօլլար կէչիլմէքտէ տիր.
պիր չօգ էնսանլար սօրալար էլլէ-
րինտէ պէօյլիւք պէօյլիւք թօրպան-
մըշլար տըր։ Կէճէ իչին էն միւ-
հիմ թէտպիրլէր էլ ալընտը։

Թօրհանէնին գօնֆէրանսը պաշ-
գա կիւնէ պըրագըլտը։

Հապէշիսթան գըրալը Մէնէլիք-
տէն Սուլթանա հէտիյէլէր կէլթի-
րէն պիր էլչի պուրայա նէթիճէ։

Աթինա, 7 Օգոստոս

Միւսալէհէ մէսէլէսի թէէլլիւր
օլընտը։

Գաշմըշ օլան մուհէճիրլէրտէ
խասմլալըգ գուհուր իթմիշ տիր,
1000 քիշինին մուհաֆազասը ի-
չիւն նէնի մէսարիֆաթ իթմէք
լազըմ տըր, ֆագաթ բարանըն
տուհուլէթ կէօրիւնմէյօր։

ՄՈՒԹԷՆԷՎՎԻԷ

Մէքթէպի Հարպիյէի Թըպպիյէ-
տէն 380 Թալէպէլէր Գայսէրի
նամ վաբօրէ սալը կիւնի մէնֆիյէ
եօլլանըլտըլար։

—

Վիէննատան վիրուտ իտէն թէ-
լէկրաֆլար իմբերատօր Ֆրանց
Եօզէֆին նէզմի վէլաամէթի օլմագ

մինասիպէթի իլէ Աւստրիանըն հէր
թարաֆընտա մաժամիան տօնան-
մալար իճրա օլընմըշ օլտըղընը
պիլտիրմէկտէ։

—

Բէթրօպօլիկտան վիէննայա վէ-
րիլէն պիր թէլէկրաֆ՝ Ռուսյանըն
թամըն մալիյէսի իւզէրինէ տէվ-
լէթլէր թարաֆընտան գօնքրօլ ու-
սուլինին թէսիսինէ Ռուսիանըն
գարշը կէլէճէկինէ տայիր չըգան
հավատիսին թէքզիպ իթմէք
իլէ, Ռուսյանըն պու մէսէլէտէ
տաւսի տիկէր տէվլէթլէրէ միւթ-
թէֆիգ պուլունտուղունը պիլտիրմիշ
տիր։

—

Սթանպօլտան պա թէլէկրաֆ
Սթանտարտա պիլտիրիլտիկինէ
կէօրէ, ախիրէն թէվգիֆ օլունան
1,620 միւսլիմանլարը թանթը մու-
հաքքէմէյէ ալմագ իւզրէ մախ-
սուսի պիր տիվանը հարպ թէշքիլ
օլունմըշ տըր։

—

Ճէմսա բաշա Գանիասա մու-
վագգաթ պիր մահքէմէ թէշքիլ
իթմէք թէէհիպիւսինտէ պուլըն-
մըշ իտի իսէ, ամիրալար պու
կիպի պիր մահքէմէնին թէսիսինի
գապուլ իթմէմիշլէր. վէ տտանըն
սայրիչինի խիյալ իտէն միւճրիմ-
լէրի մուհաքքէմէ ալթընա ալմագ
իչին Էվրօպայը գավիթմէնինտան
միւթէճէգքիլ, հէյէթէ մահքէմէ-
նին նինէ մուամէլէյէ պաշլամասը-
նը թանթը գարարա ալմըշլար
տըր։

—

Կէնճ Թիւրքլէր նամ թիւրք
գօմիթէնին գաճըրամանը բէյլու-
սի վէ Միզանը նամ ճերիտէի
մէնֆուքէնին մուհարրիրի մահսուս
Մուրատ պէյին իքի սէնէտէն
պէրու մինասիպէթ կէօսթէրմէ-
կի կէնճ Թիւրքլէրէ խլքանէթին
Սթանպօլա կէլմիշ օլտըղընը կա-
զէթալար եազմըշ տըր. մէրգում
Իգտամ կազէթէսին մուհարրիրի
իլէ կէօրիւշմէսինտէ խարիճտէ
պուլունան տիկէր կէնճ Թիւրք-
էրին տաւսի քէնտիսի կիպի այ-
նէսիգ օլտըգլարընը իմա իտէն
պիր թագըմ միւքեսսէֆէտէ պու-
լունմըշ վէ Նէհայէթ տէմիշ տիր
քի «մէլճասըլ միլլէ բատիշահըն
տըր, վէ թապիի տիր քի պիզտէն
վէ հէրքէստէն զիյատէ քէնտիսի
մէմալիքին թէրագգիյաթ ու պալ-
թիյարլըգլարընը արզու իտէր։ Մէ-
մալիքին ախվալընը իսլահ իթմէք
իչին գամթը չաղանէնին մուգատ-
տէս մագսատինէ խըտմէթտէ պու-
լունմագ պաշլըճա թամալիս ա-
տագէ միսալի Սուլթանըն լութ-
ֆու ինայէթինի իսթիրհամ իթ-
մէքտէն մաատա պիր մագսատըմ
նէ օլմուշ վէ նէ տէ օլաճագ
տըր։

Աֆերի՜ն Մուրատ պէյ։

—

Թէպրիզտէն Ցէյլի Նիւսէ վէ-
րիլէն պիր թէլէկրաֆ տեմիշ տիր
քի Աճէմ-Թիւրք սինօրը իւզէրին-

տէ էրմէնի ֆէտայիլէր վէ Քիւրտ-
լէր պէյնինտէ միւսատեմէ վուգու
պուլուպ, Քիւրտլէրտէն ալթը քի-
շի էօլմիւշ։

Եգօ տը Բարինին նէշր իթտիկի
պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, էրմէնի-
լէր վէ Նիզամի Թիւրք ասքէրլէր
պէյնինտէ գավկա վուգու պու-
լուպ, էրմէնիլէրտէն 68 քիշի էօլ-
մէքլէ սինօրտան իչէրի չէքիլմիշ-
լէր տիր։ Թիւրք հիւքիւմէթի նէ-
նիտէն 10,000 ասքէր եօլլամըշ
տըր։

ՋԱԽԻՐԷ ԲԻԱՑԱՍԸ

Վառնա 9 Օգոստոս

Պուղտայ
Մաքօն, եոգ
Արպայա, լէպրա 57-61, հէքթօլ.
16-17 ֆրանք
Արբա
40-42 լիպրա, հէքթօլթ. 5,80-6
Նարօլէօն 20,60 ֆռ. հիսապը իլէ
կիւնտէ եալընըզ 15-20 արապա
պուղտայ վէ 5-6 արապա արբա
էնտիկի սէպէպլէ օլան մուամէլէ
բէք էհէմմիյէթսիզ տիր։ Բիազա՝
գավի։

Եէնի մահսուլտան կիւնտէ 8-10
արապա պուղտայ վէ 5-6 արապա
արբա կէլմէկէ պաշլամըշ տըր։
պուղտայ լիպրասը՝ 47տէն 53,
ֆիյաթ՝ 10-13 ֆրանգ. արբա
լիպրասը 38տէն 41, ֆիյաթ
5,60-6։

ԱԶԴ

Փորձառու եւ երկար ատեն ազգային
վարժարանաց մէջ պաշտօնավարած,
եւ Ուսումնական Խորհրդոյ կողմէն
վկայեալ՝ գասատիարակ եւ երաժիշտ ու-
սուցիչ մը պատրաստ է պաշտօն ստանձ-
նել չափաւոր ամսականով մը։

Փափաքողք պարտին դիմել ուղղակի
իրեն հասցէին.

Ֆիլիպէ Բողոսեանց հան եւ-տ. Պազ.
տասար Տէրիւսեան։

ԿՈՒՋԷ՛Ք ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՆԱԼ

Դիմեցէք Փ. Փոլոսյ «Ինեաց Պօրիս»
հրապարակի վրայ Օթէլ Պուլկարիայի
ներքեւ թիւ 199 սափրիչի խանութը,
ուր պիտի գտնէք ճերմկած մազերը,
մորուքը ու պեխերը սեւցնելու համար
ԿԻՐՆ ներկը։

Երկար փորձերէ վերջը յաջողեցայ
պատրաստել սոյն ներկը, որ տարրա-
լուծելով Առողջապահական պաշ-
տօնէից տնօրէնութեան կողմանէ հաս-
տատուած է թէ ո՛ եւ է վնասակար
նիւթ չպարունակեր եւ որուն առաջին
անգամ գործածութիւնը պիտի ապա-
ցուցանէ թէ իւր տեսակին մէջ մինչեւ
հիմայ երեւցածներէն ամենէն գերա-
զանցն է։

5-10 ԿԱՐԱՊԵՏ ՋԱՖԱՐԵԱՆ